

14.3.2013

Asianumero 2013-00085
Viite Sisäministeriön lausuntopyyntö SM077:00/2011
Asia Lausunto Maahanmuuton tulevaisuus 2020 – työryhmän ehdotuksesta

Kirkkohallitus pitää työryhmän ehdotusta selkeänä, kattavana ja tiiviin esitystapansa vuoksi informatiivisena. Ehdotuksessa on huomioitu myös uskonnon merkitys maahanmuuttajien kotoutumisessa, mutta tämä voisi tulla vielä selkeämmin esille. Uskonto on monista kulttuureista tulevilla maahanmuuttajilla saumattomampi osa arkea ja elämän perustarpeiden toteuttamista kuin kantasuomalaisilla ja yleensä pohjoiseurooppalaisen kulttuuripiirin ihmisillä. Tämän vuoksi uskonnon merkitystä kotoutumisessa on perusteltua korostaa.

Mietinnössä todetaan eriarvoistumiseen liittyen sivulla 10 sinänsä aivan oikein, että ”Erialaisten kulttuurien, uskontojen ja arvojen mahdolliset ristiriidat voivat heikentää yhteiskunnan sisäistä eheyttä ja lisätä yhteiskunnallista eriarvoisuutta.” Sama asia olisi mahdollista tuoda esiin myös myönteisesti, niin että ”uskonto ja mahdollisuus harjoittaa omaa uskontoaan yhdessä suomalaisen yhteiskuntaan kotoutuneiden ja kantaväestön kanssa edistää kotoutumista”. Valtaosa maahanmuuttajista on kristittyjä ja kirkot luonteeltaan samanaikaisesti paikallisena ja universaalina yhteisöinä voivat edistää oman paikan löytämistä suomalaisessa yhteiskunnassa. Valtaosa maahanmuuttajista tulee yhteisöllisistä kulttuureista ja seurakunta voi tarjota paikan yhteisöllisyyden kokemiselle.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko on mietinnössä sijoitettu osaksi järjestökenttää. Kirkko on julkisoikeudellinen yhteisö ja siihen kuuluu kuitenkin 76 prosenttia väestöstä, se toimii kaikkialla Suomessa ja sillä on pitkä kokemus monikulttuurisesta työstä sekä kotimaassa että eri puolilla maailmaa. Maahanmuuttajien kotoutumisessa tarvitaan ekumeenista ja uskontodialogista asiantuntemusta ja valmiuksia ja kirkko sekä seurakunnat voivat tässä tarjota apuaan sekä kehittää osaamistaan myös yleisen yhteiskuntarauhan ja kotoutumisen edistämiseksi.

Alaluvussa 3.3.1. tuodaan esille perustuslakimme mukaan suomalaisen oikeusjärjestelmän ytimeen kuuluvia asioita ja todetaan ”Näissä periaatteissa korostuvat yksilön itsemääräämisoikeus ja perus- ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen”. Perusoikeuksiin kuuluu myös uskonnonvapaus, joka uskonnonvapauslakimme mukaisesti tarkoittaa positiivista uskonnonvapautta, oikeutta oman uskonnon harjoittamiseen. Maahanmuuttajien integroitumisen kannalta on ensiarvoisen tärkeää, että myös käytännössä sovelletaan nimenomaan tätä positiivisen uskonnonvapauden periaatetta eikä yritetä ratkaista lisääntyvää monikulttuurisuutta ja moniuskontoisuutta sillä, että

uskonto pyritään painamaan marginaaliin jokaisen yksityisasiaksi. Uskonto on yhteisöllinen ilmiö – sitä se on erityisesti maahanmuuttajille.

Maahanmuuttajat julkisten palvelujen käyttäjinä

Alaluvussa 3.1.4. suuntaviivaksi asetetaan joustavampi maahanmuuttohallinto ja toimivammat menettelytavat. Tässä yhteydessä olisi syytä tarkastella maahanmuuttajia myös erilaisten julkisten palvelujen tuottajina – ei ainoastaan käyttäjinä. Asian voisi tuoda esiin samalla näkökulmalla kuin niissä kohdin, joissa korostetaan tarvetta saada Suomeen osaavaa työvoimaa. Maahanmuuttajia pitäisi ottaa enenevässä määrin mukaan myös heille suunnattujen julkisten palvelujen kehittämiseen – esimerkiksi työntekijöinä tai asiantuntijoina. Julkisessa palveluntuotannossa tarvitaan enenevässä määrin eri kulttuurien, kielten ja uskontojen asiantuntijoita. Maahanmuuttajien asiantuntemus ja oma osaaminen käyttöönotto lisäisi myös heidän edustamiensa yhteisöjen itsetuntoa ja edistäisi monin tavoin kotoutumista.

Kansliapäällikkö Jukka Keskitalo

Kirkkoneuvos Pekka Huokuna